

2019-10-30

Yttrande 2019-10-18

Dnr S2019/01774/FS
S2019/02695/FS

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU2019:15 och SOU2019:26

Sammanfattning

Fysioterapeuterna vill tacka för möjligheten att lämna synpunkter på delbetänkandet *Komplementär och alternativ medicin-vård, säkerhet, kunskap, dialog* samt slutbetänkandet *Komplementär och alternativ medicin och vård-ny lagstiftning*. Sammanfattningsvis är vi positiva till utredningen och de förslag som läggs fram. Vi vill poängtera att all hälso- och sjukvård ska vara evidensbaserad och därmed utgå från vetenskap och klinisk beprövad erfarenhet. Därför bör KAM-metoder behandlas på samma sätt som andra metoder om de ska införlivas i hälso- och sjukvården. Vi anser även att förslaget om att flytta utövande av komplementär och alternativ vård från patientsäkerhetslagen till en ny lag om begränsningar i rätten att yrkesmässigt utföra vård är viktigt då den gamla lagstiftningen är bristfällig.

Komplementär och alternativ medicin-vård, säkerhet, kunskap, dialog

Information till allmänheten

Det är mycket angeläget att medborgare får tillgång till obunden, tillförlitlig information kring komplementär och alternativ vård. Vi ställer oss positiva till att denna information kan läggas på 1177 Vårdguiden, men även på Konsumentverkets sida "Hallå konsument". Det är dock ytterst angeläget att informationen på 1177 Vårdguiden inte kan tolkas som att det är vedertagna metoder inom hälso- och sjukvården utan är saklig information kring metoderna.

Nya behandlingsmetoder i hälso- och sjukvården

Då all hälso- och sjukvård ska utgå från evidensbaserade metoder baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet anser vi att komplementära och alternativa metoder ska behandlas på samma sätt som alla andra metoder innan de införlivas i hälso- och sjukvården. Vi ser positivt på att SBU får uppdraget att utvärdera metoder som kan vara aktuella. I denna utvärdering är det dock viktigt att beakta även kvalitativa- och observationsstudier i samband med evidensgradering.

KAM i utbildning

Fysioterapeuterna är positiva till att utbildning inom KAM införs i grundutbildningarna. Vi tror dock att denna kunskap ska integreras i befintliga kursplaner och att det säkerställs att undervisningen sker av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal med vetenskaplig kompetens. Beträffande grundutbildningen i fysioterapi vittnar såväl lärare som studenter om en hög grad av ”stoffträngsel” på grundutbildningen. En kandidatexamen innefattar förutom ämneskunskap även kunskap i vetenskapsteori och metodik vilket gör att mycket skall rymmas inom en treårig utbildning. Den vetenskapliga utbildningen är dock en förutsättning för att uppfylla kraven i hälso- och sjukvårdslagen. Med denna bakgrund finns det många argument för att fysioterapeuternas grundutbildning behöver förlängas. Detta blir än mer tydligt om ytterligare kunskap såsom KAM ska rymmas.

Komplementär och alternativ medicin och vård-ny lagstiftning

Ny lag om vissa begränsningar i rätten att yrkesmässigt utföra vård samt förslag om förändring i patientsäkerhetslagen

Fysioterapeuterna är positiva till förslaget om att flytta utövande av komplementär och alternativ vård från patientsäkerhetslagen till en ny lag om begränsningar i rätten att yrkesmässigt utföra vård. Det är inte ändamålsenligt att patientsäkerhetslagen rör åtgärder som inte berör hälso- och sjukvården utan bedrivs utanför densamma. Det är bra att ett generellt förbud mot att behandla allvarlig sjukdom ersätter den diagnoslista som finns idag. Vi anser att viss symptomlindring ska kunna tillåtas men en farhåga är att gränsen mellan behandling och symptomlindring kan bli otydlig för såväl utförare som patient om kunskapen hos KAM-utövaren är otillräcklig.

Fysioterapeuterna tillstyrker även förslaget kring straffbestämmelser som även innefattar oaksamhet och inte enbart det som uppsåtligen orsakar skada eller fara för skada.

Utreda och behandla sjukdomar hos barn under 15 samt graviditet

Fysioterapeuterna tillstyrker att åldern för utredning och behandling av barn oavsett sjukdomens svårighetsgrad höjs till 15 år. Gränsdragningen mellan symptomlindring och behandling kan vara svår att dra även för barn och gravida och vi önskar att den skrivningen förtydligas.

Skyddade yrkestitlar

Det finns ett stort behov att göra en översyn av yrkestitlar inom KAM- området.

Utredningen tar framförallt upp problemet inom det psykoterapeutiska området. Vi vill betona att detta problem är stort även inom andra professioner. Det finns en uppsjö av yrkestitlar som är slående lika t ex fysioterapeut. Vi anser det därför angeläget att göra en översyn över regleringen av skyddade yrkestitlar och hur regleringen fungerar och efterlevs. Vi ser ofta att andra än legitimerade fysioterapeuter erbjuder ”fysioterapi” vilket gör det svårt för patienten att förstå om behandling sker inom eller utanför hälso- och sjukvården.

Sammanfattningsvis är Fysioterapeuterna positiva till de förslag utredningen lägger fram även om vissa skrivningar kan förtydligas.

Med vänlig hälsning

Stefan Jutterdal
Förbundsordförande, Fysioterapeuterna